

ΤΟ ΦΑΣΜΑ ΤΩΝ ΣΤΥΛ-ΜΕΘΟΔΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΣΤΗ ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

The Spectrum of Teaching Styles in
Physical Education

ΑΣΠΑΣΙΑ ΠΑΠΑΜΙΧΟΥ

ΕΠΟΠΤΡΙΑ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΔΔΕ ΕΒΡΟΥ

ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΕΒΡΟΥ & ΚΑΒΑΛΑΣ

ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΔΙΑΛΕΞΗΣ

- Ανάλυση του φάσματος των στυλ διδασκαλίας στη Φυσική Αγωγή
- **Δασκαλοκεντρικά και τα μαθητοκεντρικά στυλ διδασκαλίας**
- **Πότε και γιατί εφαρμόζονται**
- Ενσωμάτωση των στυλ διδασκαλίας στο ημερήσιο πλάνο διδασκαλίας

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΣΤΥΛ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ;

Τα στυλ (μέθοδοι) διδασκαλίας (Το φάσμα των στυλ διδασκαλίας/The spectrum of teaching styles) είναι μια διαδικασία λήψης αποφάσεων σχετικά με την υλοποίηση του μαθήματος, είτε από τον/την εκπαιδευτικό Φυσικής Αγωγής είτε από τον/την μαθητή/-τρια (Mosston M. & Ashworth S., 2002, 2008)

Σημείωση: όπου αναφέρεται ο ΕΦΑ εννοείται και η ΕΦΑ. Ομοίως όπου αναφέρεται ο μαθητής, εννοείται και η μαθήτρια κ.ο.κ.

Η διαδικασία διδασκαλία- μάθηση είναι μια διαρκής **αλληλεπίδραση** μεταξύ της συμπεριφοράς του **εκπαιδευτικού** και της συμπεριφοράς του **μαθητή** με μοναδική ενοποιό διαδικασία τη λήψη αποφάσεων

Αποφάσεις

Σκόπιμες διδακτικές ενέργειες

Η διδασκαλία αποτελεί
μια αλληλουχία
αποφάσεων

Ανάλογα με το ποιος
λαμβάνει τις αποφάσεις
(ΕΦΑ/μαθητής)
καθορίζεται και το στυλ
διδασκαλίας

Αποφάσεις που
απαντούν σε
ερωτήματα όπως: τι,
πότε, ποιος, γιατί κ.λπ.

Στυλ αναπαραγωγής
γνώσης & στυλ
παραγωγής νέας
γνώσης

Τα στυλ διδασκαλίας
επιδρούν στο κινητικό,
γνωστικό,
συναισθηματικό
επίπεδο των παιδιών

ΥΠΑΡΧΕΙ ΜΙΑ ΣΕΙΡΑ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

Αποφάσεις
ΠΡΙΝ

- τη διδασκαλία

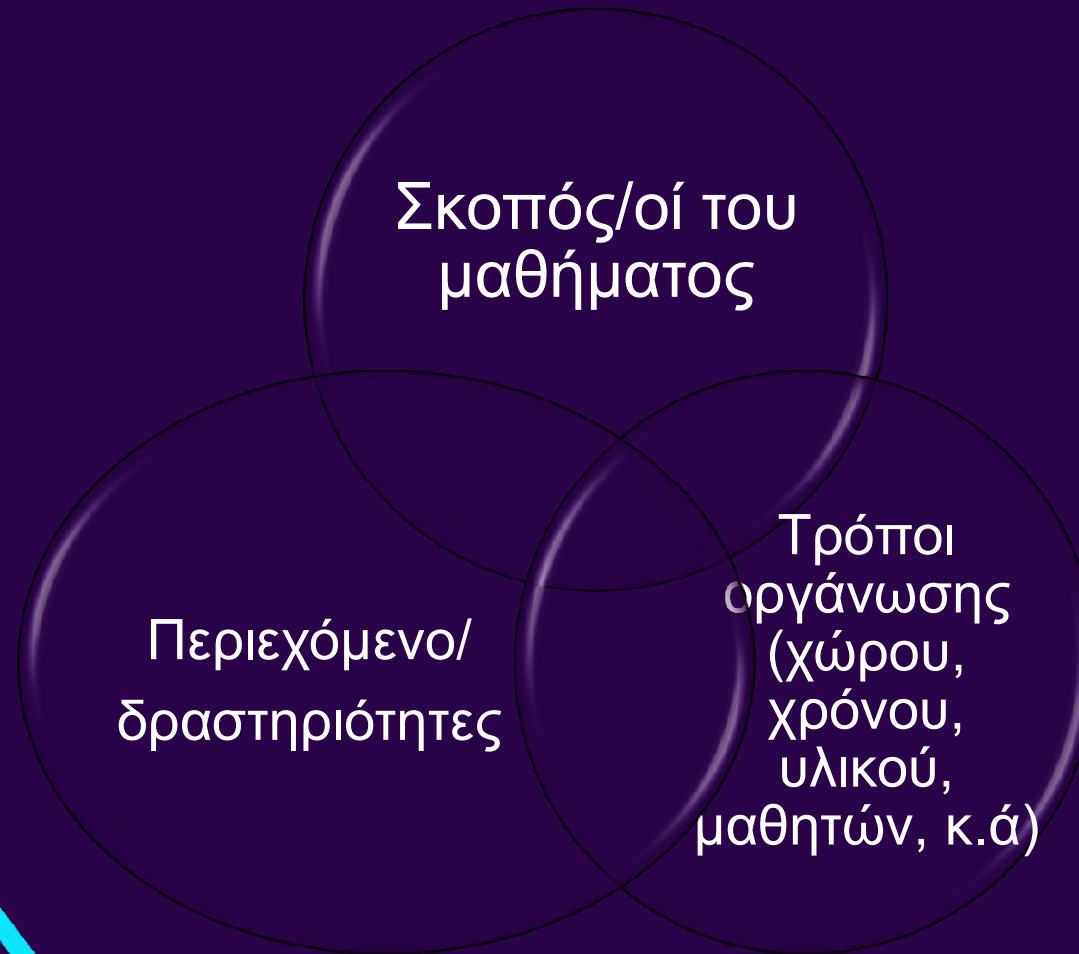
Αποφάσεις
ΚΑΤΑ

- τη διάρκεια της διδασκαλίας

Αποφάσεις
ΜΕΤΑ

- τη διδασκαλία

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΠΡΙΝ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ. ΠΟΙΟΣ ΤΙΣ ΛΑΜΒΑΝΕΙ;

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ. ΠΟΙΟΣ ΤΙΣ ΛΑΜΒΑΝΕΙ;

Εφαρμογή των αποφάσεων

Ανατροφοδότηση

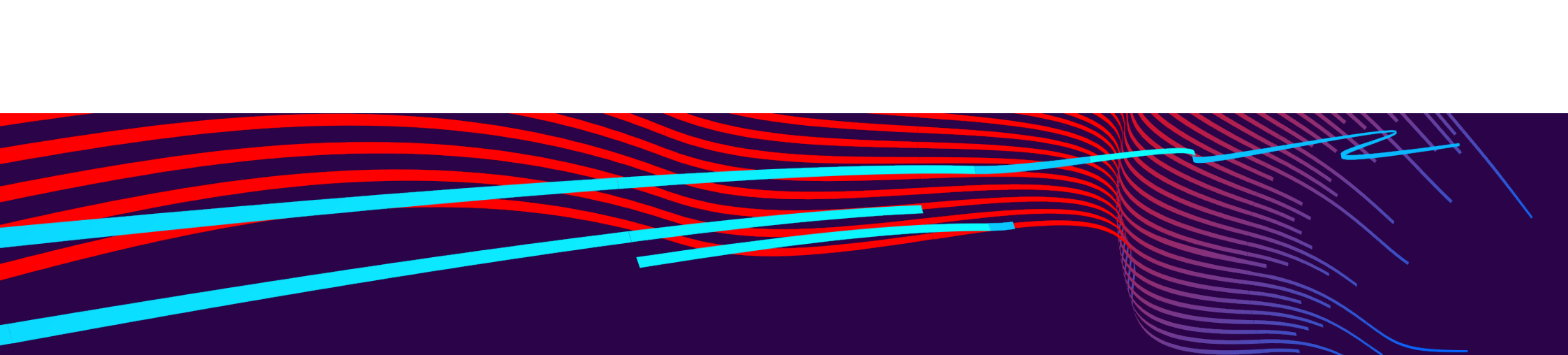
Οργάνωση του μαθήματος

Προσαρμογές/τροποποιήσεις

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΜΕΤΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ. ΠΟΙΟΣ ΤΙΣ ΛΑΜΒΑΝΕΙ;

- ✓ την εφαρμογή του σχεδίου μαθήματος σύμφωνα με τη σκοποθεσία,
- ✓ τα μαθησιακά αποτελέσματα,
- ✓ την αξιολόγηση των πληροφοριών, του τρόπου διδασκαλίας και του τρόπου μάθησης,
- ✓ την ανατροφοδότηση και
- ✓ την προσαρμογή της διδασκαλίας στις ανάγκες των μαθητών.

ΠΟΙΟΣ ΠΑΙΡΝΕΙ ΤΙΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ;

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ
(τις περισσότερες αποφάσεις)

ΜΑΘΗΤΗΣ
(τις περισσότερες αποφάσεις)

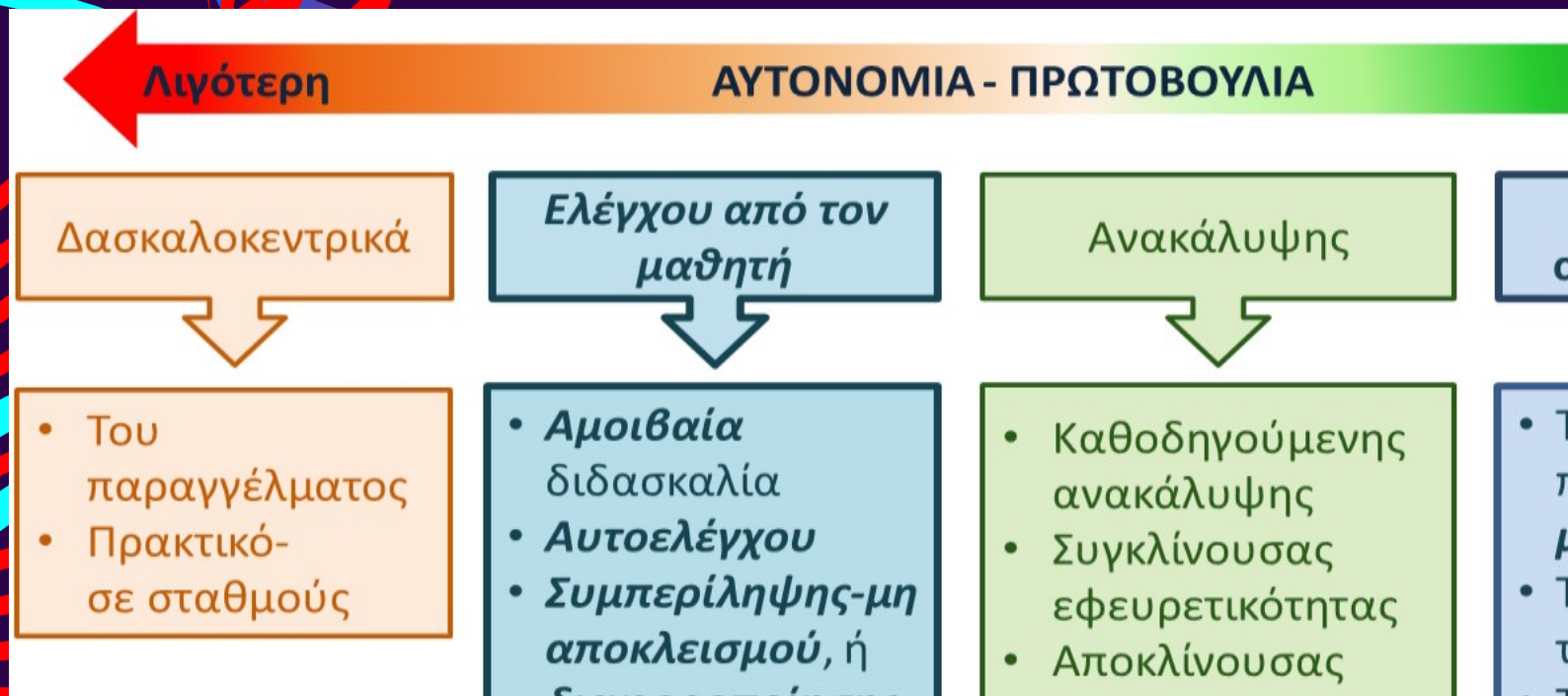
Στυλ/Μέθοδοι διδασκαλίας (teaching styles)

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

ΔΑΣΚΑΛΟΚΕΝΤΡΙΚΑ
ή Αναπαραγωγής της γνώσης
ή Άμεσα

ή και οι δύο

ΜΑΘΗΤΟΚΕΝΤΡΙΚΑ
ή Παραγωγής της γνώσης
ή Έμμεσα

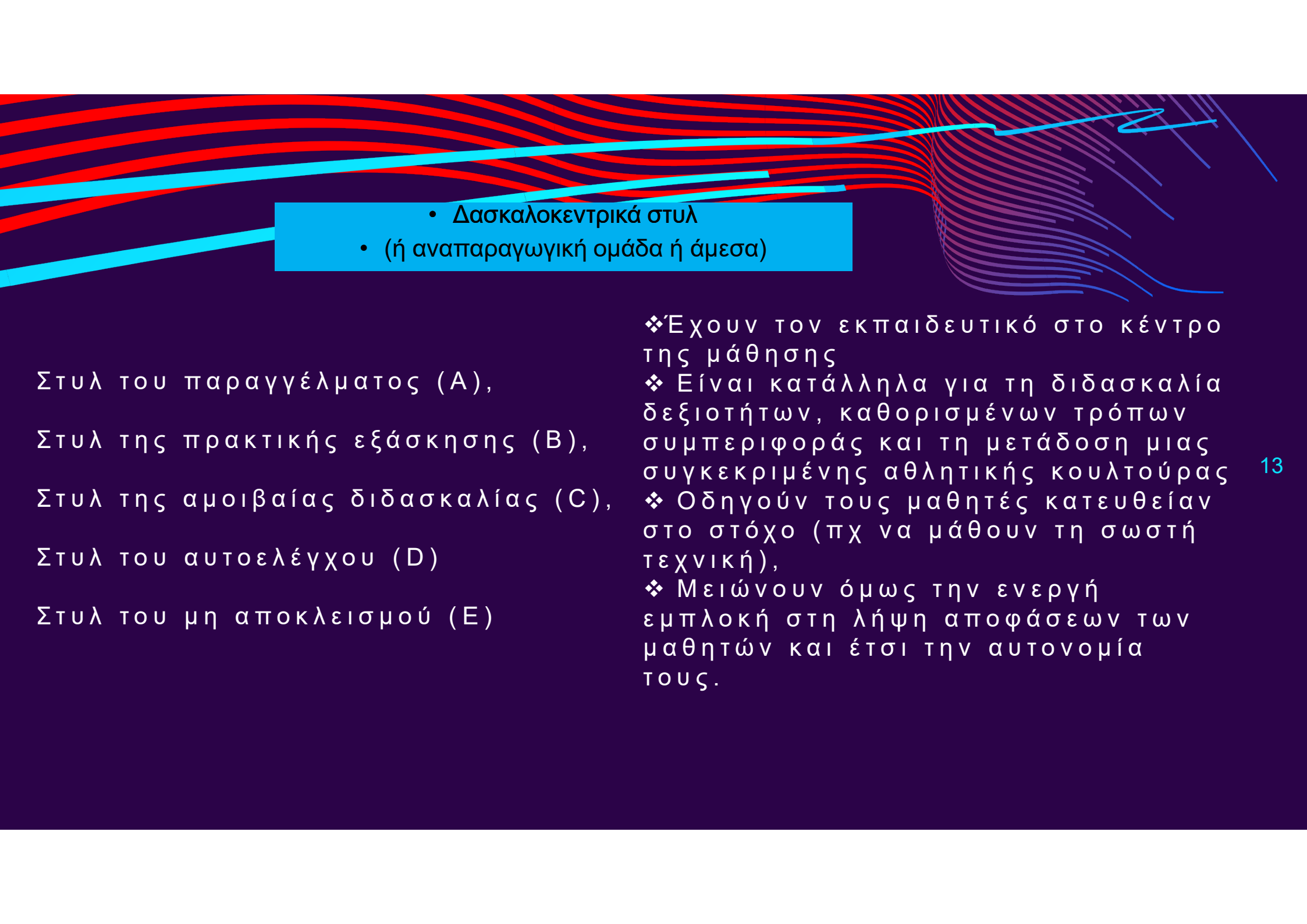

ΟΔΗΓΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ-ΓΥΜΝΑΣΙΟ

ΣΤΥΛ (ΜΕΘΟΔΟΙ) ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

1. Παραγγέλματος
2. Πρακτικό
3. Αμοιβαίο
4. Αυτό-ελέγχου
5. Μη αποκλεισμού
6. Καθοδηγούμενης ανακάλυψης
7. Συγκλίνουσας εφευρετικότητας
8. Αποκλίνουσας παραγωγικότητας
9. Πρόγραμμα που σχεδιάζει ο μαθητής
10. Πρωτοβουλίας του μαθητή
11. Αυτοδιδασκαλίας

(Mosston & Ashworth, 2002, 2008)

-
- Δασκαλοκεντρικά στυλ
 - (ή αναπαραγωγική ομάδα ή άμεσα)

Στυλ του παραγγέλματος (Α),

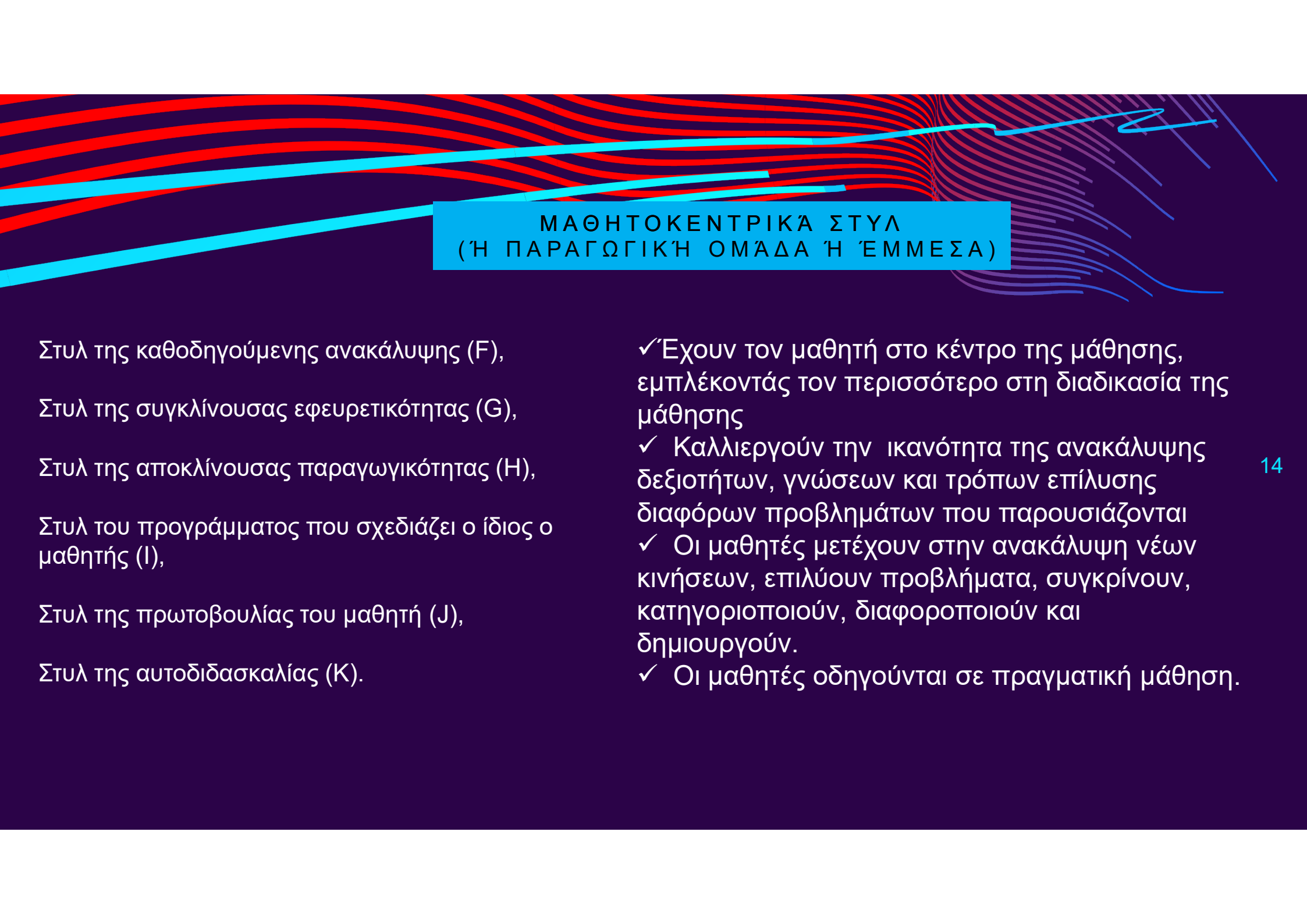
Στυλ της πρακτικής εξάσκησης (Β),

Στυλ της αμοιβαίας διδασκαλίας (C),

Στυλ του αυτοελέγχου (D)

Στυλ του μη αποκλεισμού (Ε)

- ❖ Έχουν τον εκπαιδευτικό στο κέντρο της μάθησης
- ❖ Είναι κατάλληλα για τη διδασκαλία δεξιοτήτων, καθορισμένων τρόπων συμπεριφοράς και τη μετάδοση μιας συγκεκριμένης αθλητικής κουλτούρας
- ❖ Οδηγούν τους μαθητές κατευθείαν στο στόχο (πχ να μάθουν τη σωστή τεχνική),
- ❖ Μειώνουν όμως την ενεργή εμπλοκή στη λήψη αποφάσεων των μαθητών και έτσι την αυτονομία τους.

ΜΑΘΗΤΟΚΕΝΤΡΙΚΑ ΣΤΥΛ (Η ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΟΜΑΔΑ Η ΈΜΜΕΣΑ)

Στυλ της καθοδηγούμενης ανακάλυψης (F),

Στυλ της συγκλίνουσας εφευρετικότητας (G),

Στυλ της αποκλίνουσας παραγωγικότητας (H),

Στυλ του προγράμματος που σχεδιάζει ο ίδιος ο μαθητής (I),

Στυλ της πρωτοβουλίας του μαθητή (J),

Στυλ της αυτοδιδασκαλίας (K).

✓ Έχουν τον μαθητή στο κέντρο της μάθησης, εμπλέκοντάς τον περισσότερο στη διαδικασία της μάθησης

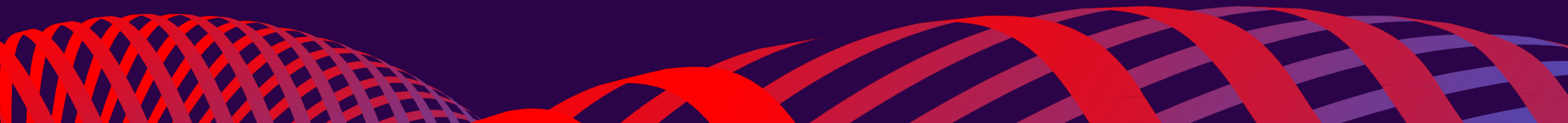
✓ Καλλιεργούν την ικανότητα της ανακάλυψης δεξιοτήτων, γνώσεων και τρόπων επίλυσης διαφόρων προβλημάτων που παρουσιάζονται

✓ Οι μαθητές μετέχουν στην ανακάλυψη νέων κινήσεων, επιλύουν προβλήματα, συγκρίνουν, κατηγοριοποιούν, διαφοροποιούν και δημιουργούν.

✓ Οι μαθητές οδηγούνται σε πραγματική μάθηση.

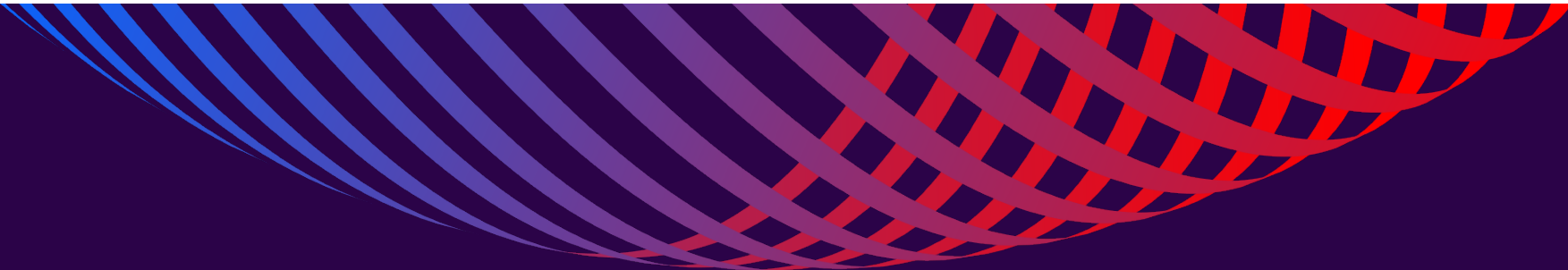
Τα στυλ διδασκαλίας της πρακτικής εξάσκησης, του αυτοελέγχου, του μη αποκλεισμού, της καθοδηγούμενης εφευρετικότητας, της συγκλίνουσας και αποκλίνουσας παραγωγικότητας βασίζονται στην αρχή της **εξατομίκευσης**.

Η μέθοδος της αμοιβαίας μάθησης μαζί με τη συνεργατική μάθηση, την προσομοίωση και το παιχνίδι ρόλων ανήκουν στις προσεγγίσεις της **αλληλεπίδρασης**.

“Ένα και μοναδικό στυλ διδασκαλίας δεν
καλύπτει όλες τις ανάγκες, όλων των παιδιών

...Αντίθετα η χρήση διαφορετικών στυλ
διδασκαλίας μεγιστοποιεί τις ευκαιρίες για
μάθηση σε όλα τα παιδιά.”

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΤΑ ΣΤΥΛ (ΜΕΘΟΔΟΙ) ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Α-ΠΑΡΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ (Δ)

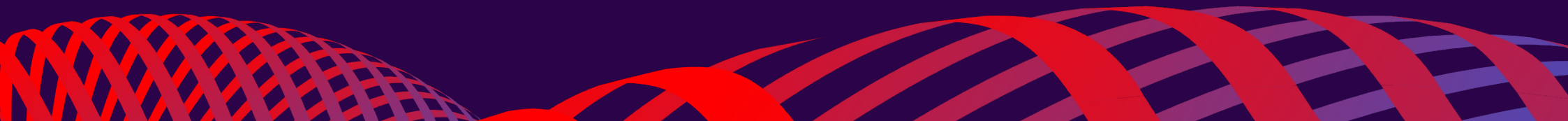
Ο διδάσκων παίρνει όλες τις αποφάσεις: για τα περιεχόμενα, τον τρόπο διεξαγωγής του μαθήματος και την αξιολόγηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων

Επιδεικνύει, εξηγεί τη δεξιότητα & τονίζει τα σημαντικά της σημεία

Για δραστηριότητες που απαιτούν συντονισμό, ασφάλεια, επανάληψη του ίδιου κινητικού μοτίβου, πειθαρχία αλλά και για αρχάριους με σκοπό την αναγνώριση του αρχικού τους επιπέδου

π.χ. διδασκαλία των βημάτων ενός χορού, ρουτίνα αεροβικής, ενόργανη γυμναστική, πολεμικές τέχνες [τα παιδιά ακολουθούν τις προφορικές οδηγίες του διδάσκοντα: π.χ. βήμα, βήμα, βήμα, αναπήδηση] και εκτελούν όλα μαζί.

Ο διδάσκων παρατηρεί και παρέχει ανατροφοδότηση. Όπου και όταν χρειάζεται επαναλαμβάνει την επίδειξη και αναφέρει ξανά τα σημεία της, τονίζοντας 1-2 κάθε φορά, στα οποία δίνεται έμφαση.

Β- ΠΡΑΚΤΙΚΟ (Δ)

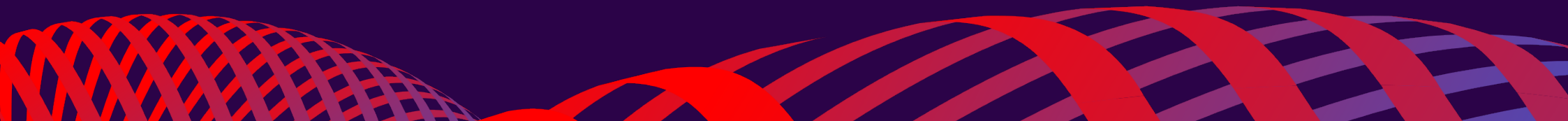
Οργάνωση σε σταθμούς

Ο διδάσκων επιδεικνύει, εξηγεί τη δεξιότητα & τονίζει τα σημαντικά σημεία της. Επιτρέπεται όμως στα παιδιά να αποφασίζουν....

π.χ. τον χώρο άσκησης, εάν θα γίνουν δυάδες ή μικρές ομάδες, την απόσταση μεταξύ τους, την ταχύτητα και το ρυθμό εκτέλεσης, τις επαναλήψεις, τα διαλείμματα κλπ.

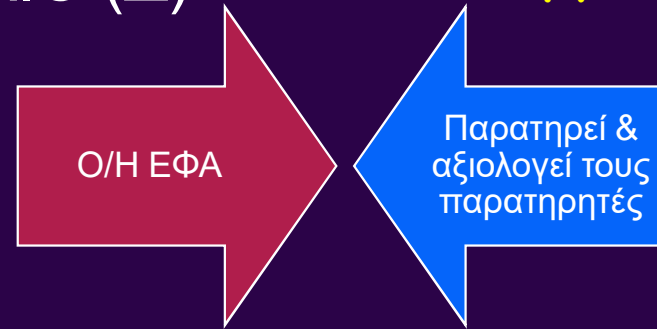
Σε κάθε σταθμό υπάρχει καρτέλα με τις δραστηριότητες προς μάθηση και την άσκηση μετάβασης

Άσκηση μετάβασης: σχετική δραστηριότητα που εκτελείται πριν τη μετάβαση από τον ένα σταθμό στον άλλο προκειμένου να αυξηθεί ο χρόνος ενεργητικής συμμετοχής τους π.χ. πλάγια ή ρυθμικά βήματα

C- ΑΜΟΙΒΑΙΟ (Δ)

Οργάνωση σε дуάδες

α. Ετοιμάζει κάρτες με

- ✓ τις δεξιότητες και τα κριτήρια αξιολόγησης (και εικόνες) το ρόλο του αξιολογητή και του ασκούμενου
- ✓ το χρόνο της εξάσκησης ή τον αριθμό των προσπαθειών
- ✓ τον τρόπο που θα επικοινωνούν μεταξύ τους

β. Επιδεικνύει και εξηγεί τη δεξιότητα και το περιεχόμενο της κάρτας

γ. Παρεμβαίνει μόνο όταν υπάρχουν προβλήματα επικοινωνίας

δ. Επικοινωνεί μόνο με τον μαθητή-διδάσκοντα (παρατηρητή)

Οι μαθητές...

Σε дуάδες, ο ένας έχει το ρόλο του διδάσκοντα: παρατηρεί, αξιολογεί, παρέχει ανατροφοδότηση ...

Στη συνέχεια αλλάζουν ρόλους!

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΚΑΡΤΑΣ ΑΜΟΙΒΑΙΑΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Για τον ασκούμενο

Κάνε μερικές φορές ντρίμπλα.
Ευχαρίστησε το συμμαθητή σου που σε
διορθώνει ή ρώτα ευγενικά
αν δεν καταλαβαίνεις κάτι

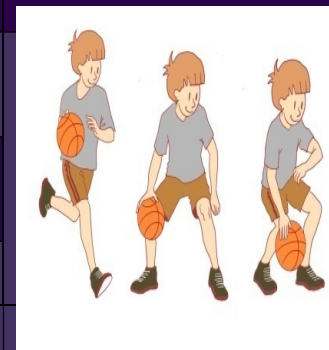
Για τον παρατηρητή

Παρατήρησε τον συμμαθητή σου καθώς εκτελεί. Βάλε
«V» στο ΝΑΙ όταν εκτελεί σωστά το σημείο που
παρατηρείς και «V» στο ΟΧΙ όταν δεν το εκτελεί.
Παρατήρησε 1 σημείο τουλάχιστον. Ενημέρωσέ τον αν
εκτελεί σωστά ή όχι και διόρθωσέ τον ευγενικά.

Αξιολόγηση από τον παρατηρητή (μαθητή-διδάσκοντα)

Ντρίμπλα με τα χέρια

Σημεία ελέγχου	Μαθητής Α		Μαθητής Β	
	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΝΑΙ	ΟΧΙ
1. Το αντίθετο πόδι μπροστά, τα γόνατα λυγισμένα				
2. Η μπάλα σπρώχνεται με τα δάχτυλα και τον καρπό (όχι χτύπημα)				
3. Η μπάλα αναπηδά μπροστά (ανάμεσα στις «μύτες» των ποδιών)				
4. Η μπάλα αναπηδά μέχρι τη μέση				
5. Το βλέμμα μπροστά				

D – ΑΥΤΟΕΛΕΓΧΟΥ (Δ) Το μάθημα χωρίζεται σε 3 επίπεδα

1^ο επίπεδο

- Ο διδάσκων παρουσιάζει τη δεξιότητα χωρισμένη σε τμήματα
- Οι μαθητές εξασκούν κάθε τμήμα (με προοδευτικό βαθμό δυσκολίας) π.χ. μπάσιμο στο μπάσκετ: α) μετακίνηση με τη μπάλα, βήματα με την μπάλα στα χέρια γ) σουτ

2^ο επίπεδο

- Ανάλογα με το επίπεδό τους, οι μαθητές χωρίζονται σε ομάδες κάθε μαθητής έχει μία κάρτα με τις ασκήσεις που του ταιριάζουν: π.χ. μετακίνηση με ντρίμπλα, πάσες, συνδυασμούς

3^ο επίπεδο

- Μεγαλύτερη ανεξαρτησία. Μία κάρτα με όλες τις δεξιότητες που πρέπει να εξασκηθούν στο ημερήσιο μάθημα και κάθε μαθητής επιλέγει δραστηριότητες ανάλογα με τις ανάγκες του: π.χ. μπάσιμο στο μπάσκετ με/χωρίς ντρίμπλα, πάσα, διαφοροποίηση ρυθμού κ.λπ.

D – ΑΥΤΟΕΛΕΓΧΟΥ (Δ)

ΕΛΕΓΧΟΣ- ΑΝΑΤΡΟΦΟΔΟΤΗΣΗ

Οι μαθητές στη συνέχεια αυτό-αξιολογούνται ή
ετερο-αξιολογούνται από τους συμμαθητές τους με ποσοτικά ή ποιοτικά κριτήρια

Όνομα

Ημερομηνία

Δεξιότητες χειρισμού με μπάλα στο μπάσκετ

Κάνε 3-5 επαναλήψεις σε κάθε μία από τις παρακάτω δεξιότητες και σημείωσε ποιες μπόρεσες να εκτελέσεις και σε ποιες χρειάζεσαι βελτίωση.

	Αριθμητικά	Ναι-εκτέλεσα σωστά	Χρειάζομαι Βελτίωση
Γράψε πόσες προσπάθειες έκανες σε κάθε μια από τις παρακάτω δεξιότητες χειρισμού			
Μπάσιμο με ντρίμπλα			
Μπάσιμο με πάσες			
Μπάσιμο με συνδυασμό ντρίμπλας-πάσας			

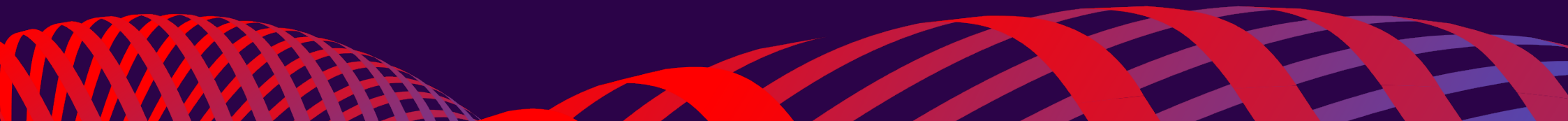
Ε – ΜΗ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ (Δ)

Στόχοι:

- Να μάθει ο μαθητής να επιλέγει ένα επίπεδο δυσκολίας στο οποίο μπορεί να εκτελέσει την εκάστοτε δεξιότητα
- Να αξιολογεί την εκτέλεσή του.

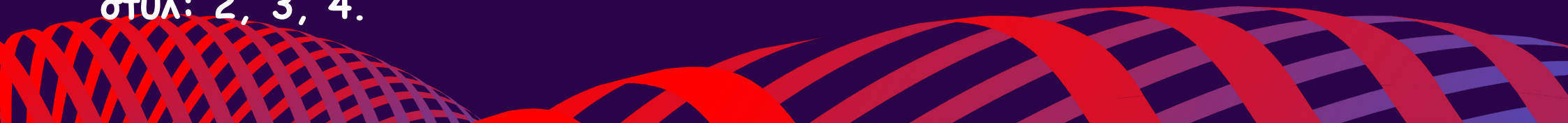
Ο διδάσκων:

- Προετοιμάζει την άσκηση και τα επίπεδα δυσκολίας στην ΙΔΙΑ άσκηση
- Προετοιμάζει τα κριτήρια αναφορικά με τα επίπεδα δυσκολίας της άσκησης
- Απαντά σε ερωτήσεις που υποβάλλουν οι μαθητές
- Αρχίζει την επικοινωνία με τον μαθητή

Ε – ΜΗ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ (Δ)

- Ο ασκούμενος προσαρμόζει τον βαθμό δυσκολίας (τις παραμέτρους) της άσκησης ανάλογα με τις ικανότητές του
- Μεγιστοποιεί: την παρακίνηση των μαθητών όλων των ικανοτήτων
- Δίνει: τη δυνατότητα σε παιδιά διαφορετικών ικανοτήτων να συμμετέχουν ταυτόχρονα στο μάθημα
- Χρησιμοποιεί: «φύλλα καθορισμού δυσκολίας ασκήσεων»
- Η πρακτική εξάσκηση μπορεί να γίνει αστικά συνδυασμένη με τη εφαρμογή των στυλ: 2, 3, 4.

Ε – ΜΗ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ (Δ)

Στην 1^η στήλη υπάρχουν παράμετροι που μπορείς να χρησιμοποιήσεις (πρόσθεσε ή άλλαξε ότι χρειάζεται). Στη 2^η στήλη γράψε τους στόχους που θέτεις και στην 3^η γράψε τι πέτυχες.

Αθλητική Δεξιότητα: σουτ στο μπάσκετ

Παράμετροι αποτελεσματικότητας (τροποποίησε ανάλογα)	Θα πετύχω	Πέτυχα
Αριθμός σουτ		
Χρόνος		
Απόσταση		
Με βοήθεια συμπαίκτη		
Με συμμετοχή επιθετικού		
Άλλο....		
Σημειώσεις (προαιρετικά)		

F – ΚΑΘΟΔΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΑΝΑΚΑΛΥΨΗΣ (M)

Κατάλληλη για την
ανακάλυψη του
σωστού τρόπου.....

εκτέλεσης της
δεξιότητας και για
εκμάθηση νέων
δεξιοτήτων μέσω
πειραματισμών με το
σώμα

ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ
αποφασίζουν πώς
θα κινηθούν αλλά...

η φύση της
απάντησης παράγει
όμοιες κινήσεις για
όλη την τάξη

Το πρώτο στυλ που
απαιτεί υψηλές
διαδικασίες σκέψης
εφόσον ο/η ΕΦΑ

καθορίζει μόνο το
προσδοκώμενο
αποτέλεσμα της
κίνησης.

Δίνεται στον
μαθητή η ευκαιρία...

α. να πειραματιστεί
με την κίνηση

β. να κάνει
συγκρίσεις με άλλες
κινητικές
απαντήσεις

γ. να αναλύσει τις
κινητικές
απαντήσεις

F – ΚΑΘΟΔΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΑΝΑΚΑΛΥΨΗΣ (M)

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Από όρθια θέση κάνε οριζόντιο άλμα:

Υπο - πρόκληση 1: προσγείωση

- Προσπάθησε να προσγειωθείς στις μύτες των ποδιών.
- Προσπάθησε να προσγειωθείς στις φτέρνες-μύτες με ελαφρώς λυγισμένα γόνατα.
- Σε φτέρνες-μύτες και τα γόνατα να «βλέπουν» τις μύτες των ποδιών.
- Ποια θέση είναι η καλύτερη; Γιατί;

Υπο - πρόκληση 2: απογείωση

Απογειώσου με γόνατα τεντωμένα -Με γόνατα λυγισμένα-
Από βαθύ κάθισμα. Σε ποια θέση πρέπει να βρίσκονται τα
πόδια σου για να απογειωθείς αποτελεσματικότερα; Γιατί;

F – ΚΑΘΟΔΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΑΝΑΚΑΛΥΨΗΣ (M)

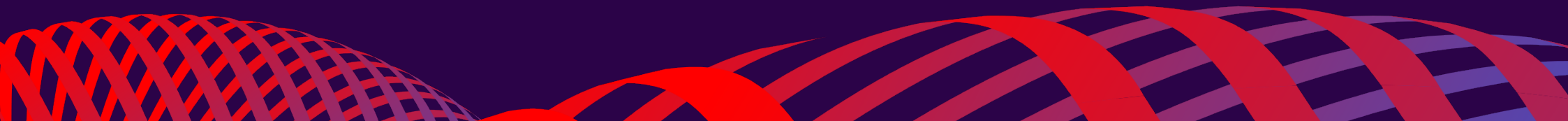
Υπο - πρόκληση 3: Χρήση χεριών

- Προσπάθησε να κάνεις άλμα όσο πιο μακριά μπορείς...
- με τα χέρια δίπλα στο σώμα
 - με τα χέρια πίσω τεντωμένα με τα χέρια μπροστά
 - Ποιο από τα παραπάνω σε βοήθησε να κάνεις το μεγαλύτερο άλμα; Γιατί;

Υπο - πρόκληση 4: Θέση σώματος

- Προσπάθησε να κάνεις άλμα όσο πιο μακριά μπορείς από όρθια θέση.
- Τώρα λύγισε τα γόνατα και τοποθέτησε τον κορμό σου προς τα εμπρός.
- Ποιος τρόπος σε βοήθησε περισσότερο; Γιατί;

Καθώς αναπτύσσονται οι υπο-προκλήσεις η δεξιότητα μοιάζει όλο και περισσότερο με το οριζόντιο άλμα.

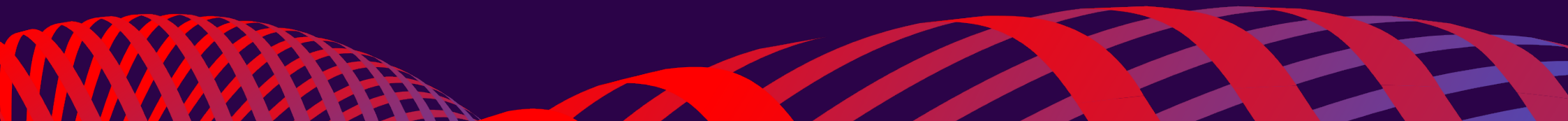

F – ΚΑΘΟΔΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΑΝΑΚΑΛΥΨΗΣ (M)

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

ΕΦΑ: Κάνουμε ρίψη με το χέρι από κάτω.

- Από που αρχίζει το χέρι τη ρίψη;
 - Πού πρέπει να βρίσκεται το χέρι όταν ολοκληρώνεται η ρίψη;
 - Κάντε ρίψεις σταματώντας το χέρι με την μπάλα μπροστά στο σώμα σας.
 - Τώρα εκτελέστε ολόκληρη την κίνηση.
 - Τι έγινε με τον έναν και τι με τον άλλο τρόπο; πχ. η μπάλα πήγε κοντά ή μακριά.
 - Γιατί; (λόγω μεγαλύτερης δύναμης).
- Η σειρά των ερωτήσεων καλεί τους μαθητές να λύσουν ένα πρόβλημα και να συγκρίνουν, αντιπαραθέσουν δύο διαφορετικές θέσεις χεριών κατά την ολοκλήρωση της ρίξης.*
- Η ανακάλυψη της σωστής λύσης για κάθε μέρος του σώματος (σημείο κλειδί), και η σύνδεσή τους στο τέλος, οδηγεί στη σωστή εκτέλεση ολόκληρης της δεξιότητας*

G – ΣΥΓΚΛΙΝΟΥΣΑΣ ΕΦΕΥΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑΣ (M)

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ Ανακάλυψη τρόπων μετακίνησης

1^η πρόκληση: Μετακινηθείτε με όποιον τρόπο θέλετε από το σημείο Α στο Β. Παράδειγμα: μετακίνηση περπατώντας

2^η πρόκληση: Μετακινηθείτε με τον ίδιο τρόπο από το Α στο Β με αλλαγή τροχιάς. Παράδειγμα: μετακίνηση περπατώντας με πίσω βήματα ή με ζιγκ-ζαγκ, ημικυκλική πορεία κ.λπ.

- 3^η πρόκληση: Μετακινηθείτε με τον ίδιο τρόπο από το Α στο Β με αλλαγή ρυθμού. Παράδειγμα: περπατώντας γρήγορα, αργά, επιταχυνόμενα, επιβραδυνόμενα, με εναλλαγές στον ρυθμό κ.λπ.

G – ΣΥΓΚΛΙΝΟΥΣΑΣ ΕΦΕΥΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑΣ (M)

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Ανακάλυψη τρόπων κίνησης στο γενικό χώρο με αλλαγή κατεύθυνσης.

Προσπαθήστε να μετακινηθείτε με
διαφορετικούς τρόπους, σε
διαφορετικές κατευθύνσεις.
Επιλέξτε έναν διαφορετικό τρόπο ο
κάθενας

Μπορείτε να μετακινείστε και
συγχρόνως να αλλάζετε
κατεύθυνση;

G – ΣΥΓΚΛΙΝΟΥΣΑΣ ΕΦΕΥΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑΣ (M)

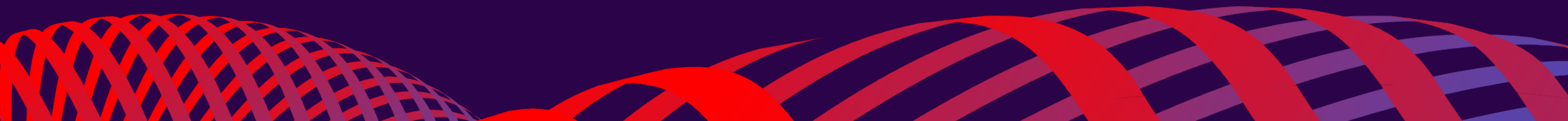
Ο διδάσκων πρέπει να έχει υπομονή επειδή οι μαθητές χρειάζονται χρόνο για να ...

- σκεφτούν
- μεταφράσουν την πρόκληση
- ανακαλύψουν διάφορες λύσεις αλλά μία ο καθένας κάθε φορά

Απαιτείται μεγαλύτερη εμπλοκή γνωστικών διεργασιών και εξατομίκευση των απαντήσεων από το στυλ καθοδηγούμενης ανακάλυψης

33

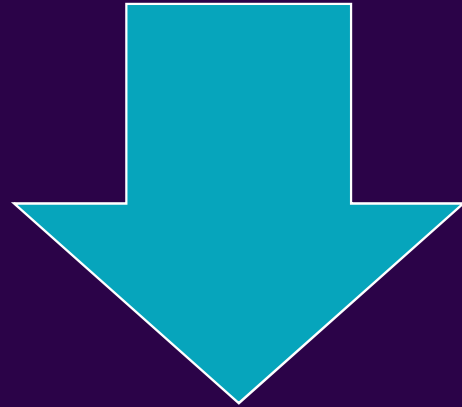
Απαραίτητο για δεξιότητες που έχουν υψηλές αντιληπτικές απαιτήσεις

Η – ΑΠΟΚΛΙΝΟΥΣΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑΣ (Μ)

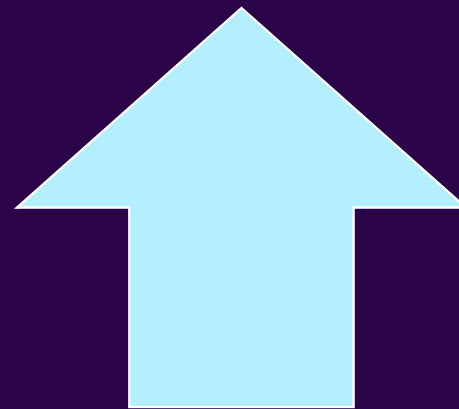
Η – ΑΠΟΚΛΙΝΟΥΣΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑΣ (Μ)

Μοιάζει με το στυλ
της συγκλίνουσας
εφευρετικότητας
ΑΛΛΑ ...

η ανακάλυψη της κίνησης γίνεται
με γενικότερο τρόπο και με
ελάχιστη καθοδήγηση του
διδάσκοντα και δημιουργώντας
πολλά νέα ερωτήματα

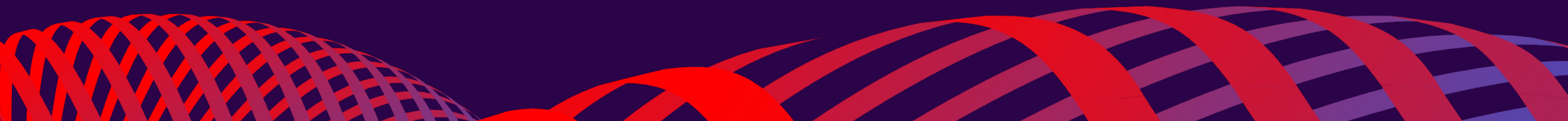
Η – ΑΠΟΚΛΙΝΟΥΣΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑΣ (M)

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

❖ Βρείτε 3 τρόπους για να κινηθείτε: α) στον προσωπικό χώρο και β) στον γενικό χώρο

Τώρα βρείτε 3 διαφορετικούς ..., 3 άλλους κλπ.

❖ Συνεργαστείτε με την ομάδα σας και βρείτε 1 στρατηγική επίθεσης και 1 στρατηγική άμυνας στο βόλει. Έπειτα βρείτε άλλες 2 καινούργιες κ.λπ.

Γενικευμένη Πρόκληση

Συγκλίνουσας
εφευρετικότητας

Ένα
αποτέλεσμα

Υπο-πρόκληση (1)

π.χ. 1 τρόπος μετακίνησης

Υπο-πρόκληση (2)

π.χ. 1 τρόπος μετακίνησης
με αλλαγή κατεύθυνσης

Υπο-πρόκληση (3)

π.χ. 1 τρόπος μετακίνησης με
αλλαγή κατεύθυνσης & ρυθμού

Κάθε υπο-πρόκληση περιορίζει την εστίαση και χτίζει τα μέρη του τελικού στόχου

Αποκλίνουσας
παραγωγικότητας

Μία πρόκληση

Πολλές
απαντήσεις

Υπο-πρόκληση (1)

π.χ. με πόσους διαφορετικούς
τρόπους μπορείς να μετακινηθείς

Υπο-πρόκληση (2) π.χ.
πρόσθεσε και την αλλαγή
κατεύθυνσης

Υπο-πρόκληση (3) π.χ. επιπλέον των
προηγούμενων και αλλαγή ρυθμού

Κάθε υπο-πρόκληση αυξάνει τις πιθανές απαντήσεις

ΣΕΝΑΡΙΟ- ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΥ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΩΝ ΣΤΥΛ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΣΕ ΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑ

Διδάσκετε μια
χορευτική ρουτίνα,
ακολουθώντας την
εξής διαδικασία:

1) «βρείτε τρόπους να
συνδυάσετε άλμα, ισορροπία και
μετακίνηση (στυλ
αποκλίνουσας
παραγωγικότητας),

2) «βρείτε μία θέση μεταφοράς
βάρους από το πίσω στο
μπροστινό πόδι στην ισορροπία
(στυλ συγκλίνουσας
εφευρετικότητας),

3) δείχνετε τη σωστή εκτέλεση στις
δεξιότητες και αφήνετε τους
μαθητές να εξασκηθούν ατομικά
παρέχοντας ανατροφοδότηση
(πρακτικό στυλ- σταθμοί: άλματα,
ισορροπίες, μετακινήσεις),

4) οι μαθητές με καλή απόδοση
γίνονται δυάδα σε μαθητές
χαμηλότερης απόδοσης και
εξασκούνται για να βελτιωθούν
(αμοιβαίο στυλ),

5) οι μαθητές που εξακολουθούν να
έχουν δυσκολία παρατηρούν την
εκτέλεση του/της ΕΦΑ και
εξασκούνται υπό την επίβλεψή του
(στυλ παραγγέλματος).

I – ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΟΥ ΣΧΕΔΙΑΖΕΙ Ο ΜΑΘΗΤΗΣ (Μ)

➤ Ο/Η ΕΦΑ έχει σχεδιάσει και οργανώσει τα περιεχόμενα διδασκαλίας, τις προτεινόμενες δραστηριότητες και τα φύλλα κριτηρίων, παρατηρεί, παρακολουθεί την πρόοδο και παρέχει καθοδήγηση και ανατροφοδότηση.

➤ Ο μαθητής σχεδιάζει τις παραμέτρους που ταιριάζουν καλύτερα στις ανάγκες του: επαναλήψεις, χώρος, χρόνος κ.λπ. Μπορεί να προσθέσει και επιπλέον στοιχεία.

❖ Παράδειγμα: ρουτίνα εξάσκησης fitness-Υγεία.

❖ Ο/η ΕΦΑ ετοιμάζει και προτείνει τη ρουτίνα με τα περιεχόμενα/ασκησιολόγιο με τα φύλλα κριτηρίων (σημεία-κλειδιά σωστής εκτέλεσης, χρήσιμες πληροφορίες κ.ά).

❖ Ο μαθητής εκτελεί εντός ή /και εκτός σχολείου την ρουτίνα, αναφέρει/καταγράφει τα αποτελέσματα στον ΕΦΑ και δέχεται την ανατροφοδότηση/καθοδήγηση.

❖ Ο μαθητής μπορεί να προσθέσει και παραμέτρους διατροφής συνδυαστικά.

I – ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΟΥ ΣΧΕΔΙΑΖΕΙ Ο ΜΑΘΗΤΗΣ (Μ)

Θετικές επιδράσεις αυτού του στυλ είναι η ανάπτυξη της υπευθυνότητας, των δεξιοτήτων αυτορρύθμισης, του αυτοκαθορισμού, της κριτικής ικανότητας και της δεξιότητας των μαθητών να συλλέγουν, να αναλύουν και να συνθέτουν δεδομένα με σκοπό τον σχεδιασμό ενός προγράμματος.

Επίσης, αυξάνει την ικανοποίηση και την εσωτερική παρακίνηση των μαθητών ως αποτέλεσμα της αυτονομίας και του αυτοκαθορισμού.

Ανάλογα με τον τρόπο οργάνωσης του μαθήματος και του περιεχομένου διδασκαλίας, άμεσο πιθανό μειονέκτημα είναι ο περιορισμός του χρόνου κινητικής συμμετοχής των μαθητών, εξαιτίας του χρόνου που μπορεί να αφιερώνεται στην επεξεργασία των δεδομένων, στον σχεδιασμό του προγράμματος, στην παρατήρηση και στην επικοινωνία με τον εκπαιδευτικό ΦΑ.

Ωστόσο, μακροπρόθεσμα το μειονέκτημα αυτό αναμένεται να υπερκεραστεί κατά πολύ αν το περιεχόμενο που σχεδιάζουν οι μαθητές/-τριες περιλαμβάνει μακροπρόθεσμη συμμετοχή σε άσκηση-άθληση (π.χ., ένα μηνιαίο ή τριμηνιαίο πρόγραμμα εξωσχολικής άθλησης).

ΟΔΗΓΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ- ΓΥΜΝΑΣΙΟ

J– ΣΤΥΛ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ (M)

Το χαρακτηριστικό αυτού του στυλ διδασκαλίας είναι ότι παρέχεται στους μαθητές η ανεξαρτησία να αναλάβουν την πρωτοβουλία και την υπευθυνότητα σχετικά με το αντικείμενο διδασκαλίας, τα περιεχόμενα προς μάθηση, τη μέθοδο και την αξιολόγηση της διδασκαλίας.

Ο εκπαιδευτικός ΦΑ αποδέχεται τις αποφάσεις των μαθητών, εξασφαλίζει τις συνθήκες διδασκαλίας, καθοδηγεί, υποστηρίζει, συμβουλεύει και συμμετέχει, όσο και όπου χρειάζεται σύμφωνα με τις ανάγκες των μαθητών.

Με τις κατάλληλες προϋποθέσεις, έχει πολύ θετική επίδραση στην ανάπτυξη του αυτοκαθορισμού, των δεξιοτήτων αυτορρύθμισης και της αυτονομίας, της δεξιότητας της επίλυσης προβλημάτων και λήψης αποφάσεων και στην αύξηση της ευχαρίστησης της ικανοποίησης και της εσωτερικής παρακίνησης των μαθητών. Παράδειγμα: μέθοδος project

ΟΔΗΓΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ- ΓΥΜΝΑΣΙΟ

Κ– ΣΤΥΛ ΑΥΤΟΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΤΗ (Μ)

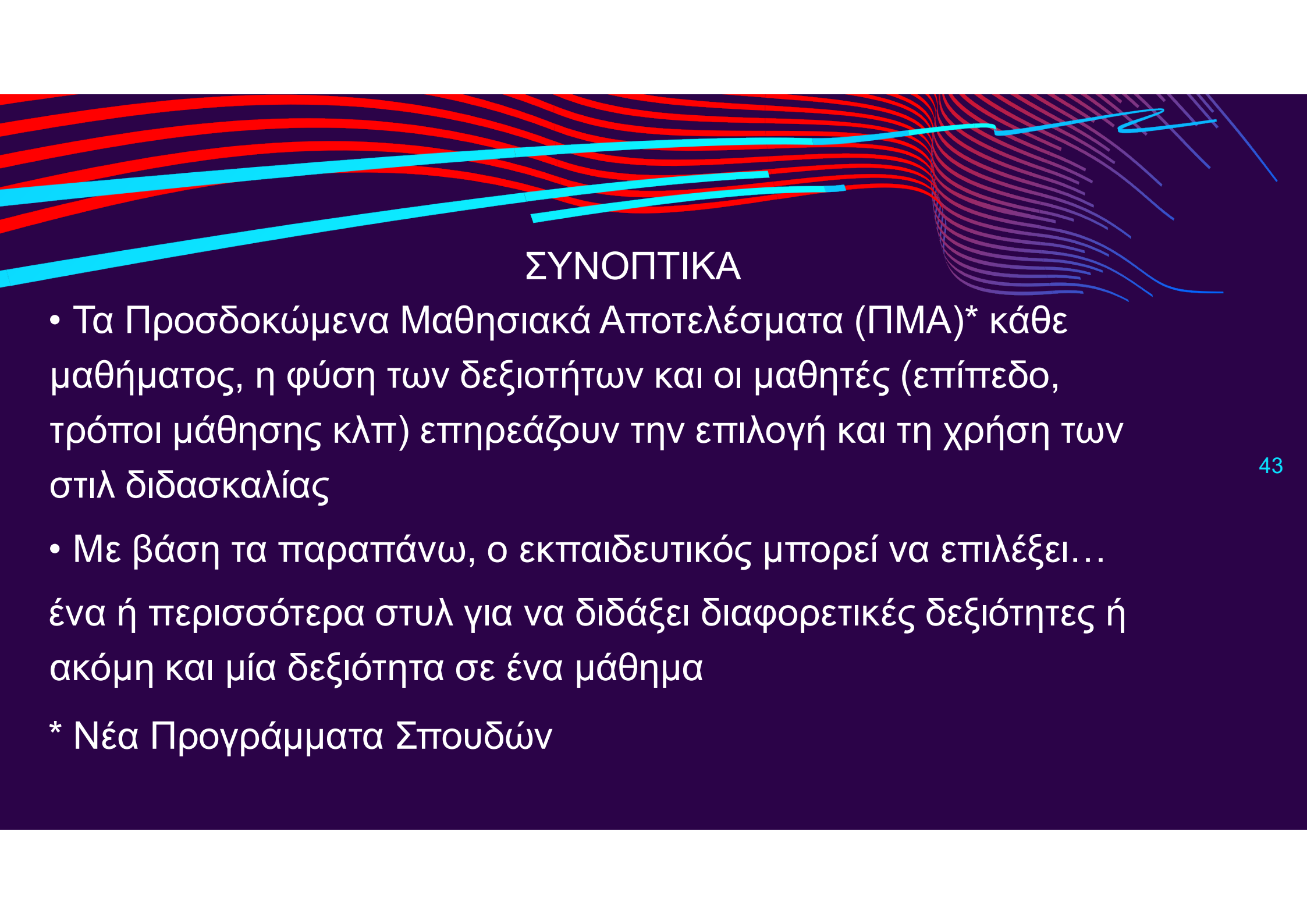
Είναι το περισσότερο μαθητοκεντρικό στυλ διδασκαλίας, αφού οι μαθητές/-τριες με δική τους πρωτοβουλία, ανεξάρτητα και αυτόνομα, παίρνουν όλες τις αποφάσεις σε όλα τα στάδια της διδασκαλίας.

Ο εκπαιδευτικός ΦΑ παρεμβαίνει μόνο όταν και όπου του ζητηθεί για να συμβουλέψει, να καθοδηγήσει και να δώσει ανατροφοδότηση.

Εφόσον οι μαθητές/-τριες έχουν το κατάλληλο αναπτυξιακό επίπεδο και τις απαιτούμενες εμπειρίες από μαθητοκεντρικές μεθόδους διδασκαλίας, η μέθοδος της αυτοδιδασκαλίας έχει τη μεγαλύτερη δυνατή θετική επίδραση στην ανεξαρτησία, στην αυτονομία των μαθητών και στην εσωτερική τους παρακίνηση για ενασχόληση με επιμονή, συνέπεια και συνέχεια στην άσκηση.

Χρειάζεται όμως ιδιαίτερη προσοχή στην εφαρμογή της, γιατί υπάρχει η περίπτωση οι μαθητές/-τριες να λάβουν λανθασμένες αποφάσεις, να σχεδιάσουν και να εφαρμόσουν αναποτελεσματικά προγράμματα με αρνητικές συνέπειες για την ανάπτυξη και την εξέλιξή τους. Αυτό το στυλ δεν μπορεί να εφαρμοστεί εύκολα και εκτεταμένα στο περιβάλλον του σχολείου και ειδικότερα στις μικρότερες βαθμίδες εκπαίδευσης.

ΟΔΗΓΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ- ΓΥΜΝΑΣΙΟ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΑ

- Τα Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα (ΠΜΑ)* κάθε μαθήματος, η φύση των δεξιοτήτων και οι μαθητές (επίπεδο, τρόποι μάθησης κλπ) επηρεάζουν την επιλογή και τη χρήση των στυλ διδασκαλίας
- Με βάση τα παραπάνω, ο εκπαιδευτικός μπορεί να επιλέξει... ένα ή περισσότερα στυλ για να διδάξει διαφορετικές δεξιότητες ή ακόμη και μία δεξιότητα σε ένα μάθημα

* Νέα Προγράμματα Σπουδών

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ

Δραστηριότητα

1^ο μέρος

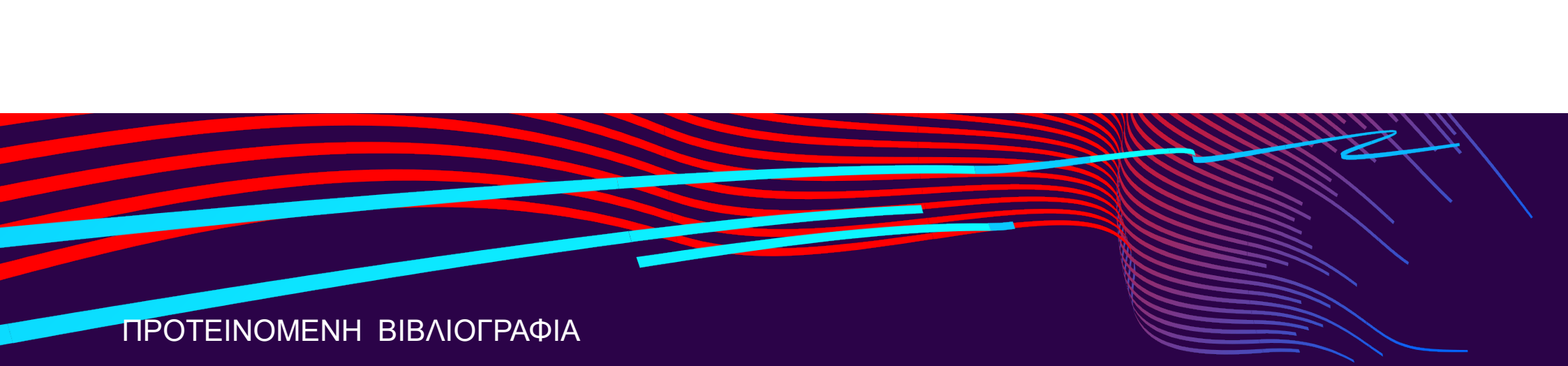
Επιλέξτε μια συγκεκριμένη τάξη, 1
Θεματικό Πεδίο και έναν ειδικό στόχο
π.χ. επιτόπιο άλμα.

2^ο μέρος

Σχεδιάστε και περιγράψτε μια δραστηριότητα που
να καλλιεργεί τον επιλεγμένο στόχο.

3^ο μέρος

Επιλέξτε 1-2 στυλ διδασκαλίας είτε
μεμονωμένα είτε συνδυαστικά

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Διγγελίδης Ν. (2007). *Το φάσμα των μεθόδων διδασκαλίας στη φυσική αγωγή: από τη θεωρία στην πράξη*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Χριστοδουλίδη (Εισαγωγή).
- Mosston M. & Ashworth S. (2002). *Teaching physical education (5th edition)*. San Fransisco, CA: Benjamin Cummings (Κεφάλαιο 1, 2).
- Mosston, M., & Ashworth, S. (2008). Teaching Physical Education, first online edition www.spectrumofteachingstyles.org National Association for Sport and Physical Education (NASPE) (2007). Physical Education Teacher Evaluation Tool [Guidance document]. Reston: VA: Author.
- Papamichou, A. & Derri, V. (2018). Self-evaluation of physical education teachers in the use of constructive teaching strategies. *International Journal of Current Research*, 10(8), 72188-72193. <https://doi.org/10.24941/ijcr.31809.08.2018>